

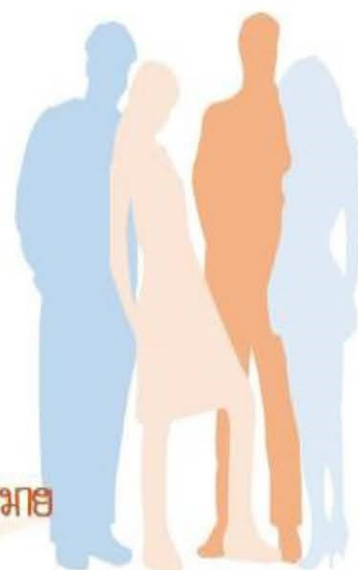
ผลการดำเนินงานโครงการสัมมนาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้านการบริหาร

วันที่ ๖-๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และอาคารที่พัสดุศิริราชพยาบาล (บ่อฝ้าย)

อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จัดทำโดย สำนักงานบริหารและสำนักงานกฎหมาย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สนับสนุนให้หน่วยงานคณะ สถาบัน สำนัก จัดโครงการสัมมนาวิทยุภายในหน่วยงานเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีของบุคลากร ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ตลอดจนการจัดให้มีการบรรยายพิเศษเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่บุคลากรอีกด้วย

สำนักงานอธิการบดีและสำนักงานกฎหมายได้ร่วมกันจัดโครงการสัมมนาวิทยุในวันที่ ๖-๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐ ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และอาคารที่พักสวัสดิการกองทัพอากาศ (บ่อฝ้าย) อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีการบรรยายและร่วมอภิปรายเรื่องการจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (VALUE CHAIN) และกระบวนการในการพิจารณาขั้นตอนการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนวินัยนิตินัยบุคลากร และความรับผิดชอบทางละเมิด

การรายงานผลการดำเนินงานโครงการสัมมนาวิทยุบุคลากรสำนักงานอธิการบดี และสำนักงานกฎหมายฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นเพื่อรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ ซึ่งได้รวบรวมเนื้อหาโดยสรุปของเรื่องการจัดทำห่วงโซ่คุณค่า แนวทางและกระบวนการพิจารณาขั้นตอนการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนวินัยนิตินัยวินัยบุคลากร และความรับผิดชอบทางละเมิด รวมถึงภาพกิจกรรมของบุคลากรทั้งสองหน่วยงาน โดยหวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจต่อไป ทั้งนี้หากมีข้อแนะนำหรือข้อผิดพลาดประการใดผู้จัดทำขอน้อมรับไว้และขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

สำนักงานอธิการบดี และสำนักงานกฎหมาย

สิงหาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

ผลการดำเนินงานโครงการสัมมาทิฐิบุคลากรสำนักงานอธิการบดี

รูปแบบการจัดสัมมาทิฐิ	๑
ผู้เข้าร่วมสัมมนา	๑
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	๒
สรุปผลโครงการสัมมาทิฐิบุคลากรสำนักงานอธิการบดี และสำนักงานกฎหมาย	๓
สรุปผลโครงการสัมมาทิฐิบุคลากรสำนักงานกฎหมาย	๗
กลุ่มที่ ๑	๘
กลุ่มที่ ๒	๑๑

สารบัญภาคผนวก

ภาคผนวก ๑ โครงการสัมมาทิฐิบุคลากรสำนักงานอธิการบดี	๒๒
ภาคผนวก ๒ เอกสารประกอบโครงการสัมมาทิฐิ สำนักงานอธิการบดี ประจำปี ๒๕๖๐	๒๖
ภาคผนวก ๓ รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการสัมมาทิฐิสำนักงานอธิการบดีและสำนักงานกฎหมาย	๓๑
ภาคผนวก ๔ ภาพกิจกรรม	๓๓

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ ๑ แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๑	๒
แผนภาพที่ ๒ VALUE CHAIN ของสำนักงานอธิการบดี	๕
แผนภาพที่ ๓ กระบวนการสอบสวนนิสิตกรณีปฏิบัติผิดระเบียบข้อบังคับมหาวิทยาลัย	๖

ผลการดำเนินงานโครงการสัมมาทิฐิบุคลากรสำนักงานอธิการบดี
วันที่ ๖-๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐
ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และอาคารที่พักสวัสดิการกองทัพอากาศ (บ่อฝ้าย)
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตามที่สำนักงานอธิการบดี และสำนักงานกฎหมาย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ร่วมกันจัดโครงการสัมมาทิฐิบุคลากรสำนักงานอธิการบดีและสำนักงานกฎหมาย เมื่อวันที่ ๖-๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐ ที่ผ่านมา โดยการสัมมนาแบ่งออกเป็นสองช่วง ช่วงแรกจัดที่อาคารสารนิเทศ ๕๐ ปี มก.ในวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐ ในเรื่อง การจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรส่วนกลางสำนักงานอธิการบดีและสำนักงานกฎหมายมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันและเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าและบริการโดยรวมขององค์กร ตลอดจนเป็นเครื่องมือประกันความพึงพอใจสูงสุดให้กับลูกค้าและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียภายใต้บริบทใหม่ที่มีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีการปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระยะ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๑) ตลอดจนแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เป็นต้น ส่วนช่วงที่สองได้จัดที่ห้องประชุมของบ้านพักสวัสดิการกองทัพอากาศ (บ่อฝ้าย) เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของสำนักงานอธิการบดีและกระบวนการในการพิจารณาขั้นตอนการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนวินัยนิต วิสัยบุคลากร และความรับผิดชอบละเมิดเพื่อจัดทำเป็นแนวปฏิบัติการตรวจสอบเผยแพร่ให้นิติกรทั้งมหาวิทยาลัยใช้ปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

ในการนี้ สำนักงานอธิการบดีและสำนักงานกฎหมายคาดหวังว่าบุคลากรของทั้งสองหน่วยงานจะได้รับประโยชน์จากการเข้าใจถึงแนวโน้ม ทิศทาง ความท้าทาย และสามารถปรับตัวได้สอดคล้องกับความคาดหวังขององค์กรในบริบทการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐโดยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ขององค์กรได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น

รูปแบบการจัดสัมมาทิฐิ

- การบรรยาย อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรื่อง การจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ดำเนินการโดยการบรรยายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บรรยายและผู้เข้ารับฟัง
- แบ่งกลุ่มวิเคราะห์กระบวนการในการพิจารณาตรวจสอบสำนวนการสอบสวนวินัยนิต วิสัยบุคลากร และความรับผิดชอบละเมิด และร่วมกันอภิปรายในที่ประชุมเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อปฏิบัติ

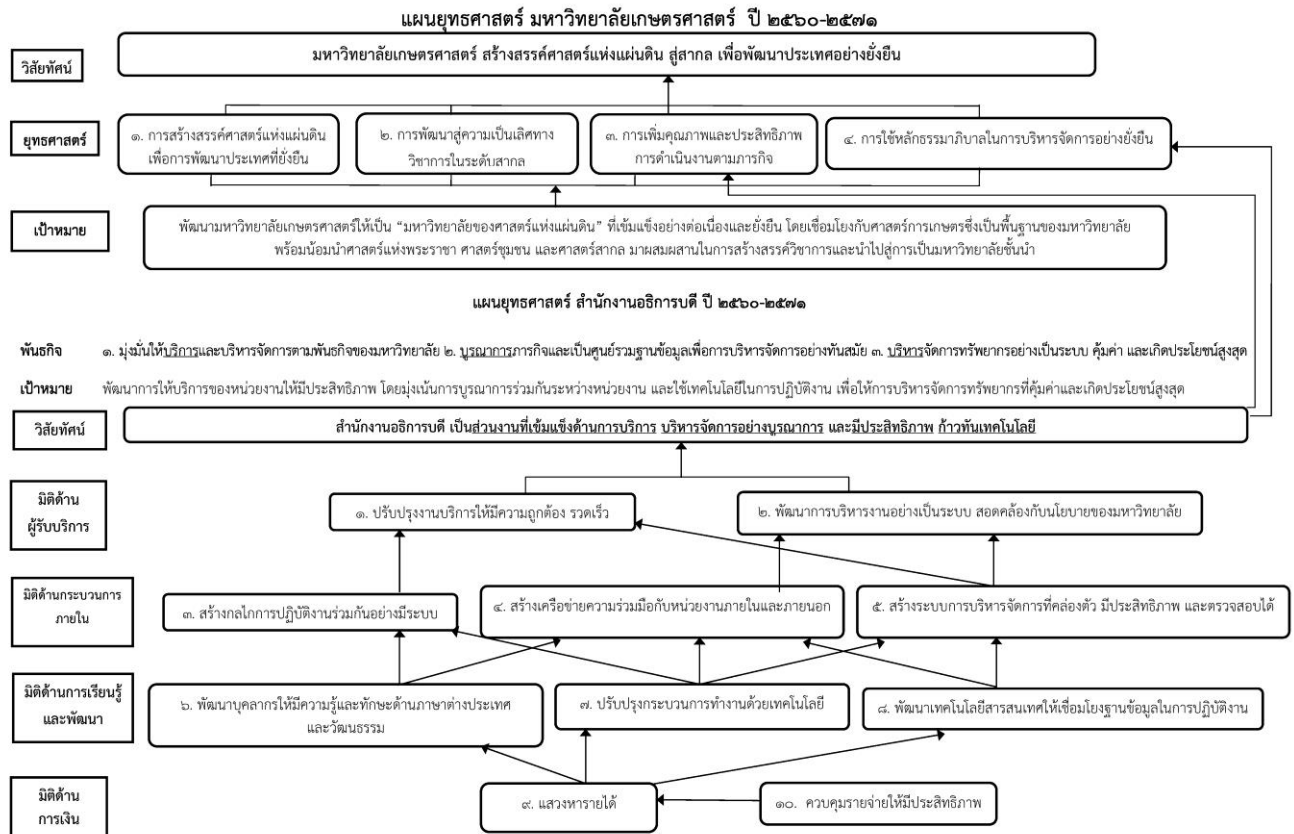
ผู้เข้าร่วมสัมมนา

บุคลากรสำนักงานอธิการบดีและสำนักงานกฎหมาย จำนวน ๑๘ คน

ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๑. วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระยะ ๑๒ ปี

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมติดิสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๙ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมหลัก เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในช่วง ๑๒ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๑) ดังแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี ๒๕๖๐-๒๕๗๑

๒. กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๔

เป็นการเสนอโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และร่างนี้ได้ผ่านการเห็นชอบโดยคณะกรรมการสภาการศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของแผนคือ การมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความเป็นพลวัต ภายใต้สังคมแห่งปัญญา (Wisdom-Based Society) สังคมแห่งการเรียนรู้ (Lifelong Learning Society) และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (Supportive Learning Environment) เพื่อให้พลเมืองสามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วในอีก ๑๕ ปีข้างหน้า

๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

แผนฉบับนี้ได้ให้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์และ ทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” และยังเป็นแผนที่จะเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปี แรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน ยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย

๔. ห่วงโซ่คุณค่า

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) เป็นแนวคิดของ Michael E. Porter ซึ่งเป็นแนวคิดที่ช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทของแต่ละหน่วยงานปฏิบัติการว่าจะช่วยให้องค์กรก่อกำเนิตคุณค่าให้แก่ลูกค้าอย่างไร ซึ่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้นำมาปรับใช้ในการวิเคราะห์และพัฒนากระบวนการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานอธิการบดี และงานที่มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงานอธิการบดี

สรุปผลโครงการสัมมาทิฐิบุคลากรสำนักงานอธิการบดี และสำนักงานกฎหมาย

ตามที่บุคลากรสำนักงานอธิการบดีและสำนักงานกฎหมาย ได้เข้าร่วมโครงการสัมมาทิฐิบุคลากรสำนักงานอธิการบดี วันที่ ๖-๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐ โดยกำหนดให้วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นเรื่อง ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) และวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐ เป็นการวิเคราะห์กระบวนการงานในการพิจารณาตรวจสอบงานวินยนิสิต วินัยบุคลากร และความรับผิดชอบละเมิด และร่วมกันอภิปรายในที่ประชุมเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อปฏิบัติ โดยมีบุคลากรเข้าร่วมดังนี้

๑. บุคลากรสำนักงานอธิการบดี

รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี	นางสาวเนตรทรายยอดพรหม
นางนิตา ประพฤติธรรม	นายสวรรค์ชิต สุภาพวงษ์สกุล
นางสาวรัชฎา ชื่นเสียง	นายพงศนาถ เปรมภิภัสสร
นางสาวปทุมมา ดีรักษา	

๒. บุคลากรสำนักงานกฎหมาย

ผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมาย	นางสาวอัจฉราภรณ์ ปิ่นทอง
นางสาวดวงเดือน ตันติเวชกุล	นางสาวอัจฉราวรรณ ฉัตรเวทิน
นายภูวนาถ พานแก้ว	นายชินนทร์ เอี่ยมจิตติรักษ์
นางสาวจุฑามาศ ศรีรัง	นางสาวฐาปณีย์ มณีรัตน์
นางอณัญญา อุณหโกคา	นายวัฒนวงศ์ บุญสิน
นางสาวพสุ อดทรัพย์	นางสุนิสา สมดวง

รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ได้กล่าวเปิดโครงการสัมมนาวิบูลยบุคลากรสำนักงานอธิการบดี และสำนักงานกฎหมาย โดยในวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐ เป็นการบรรยายและให้ความรู้ในเรื่อง ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ซึ่งเป็นระบบของกระบวนการทำงานที่สามารถอธิบายความความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงที่มีผลกระทบซึ่งกันและกัน ตลอดจนเป็นเครื่องมือสะท้อนให้เห็นผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนและประสิทธิภาพประสิทธิภาพหรือกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรจะต้องเปรียบเทียบการทำงานและผลลัพธ์ของแต่ละกระบวนการเพื่อให้องค์กรเกิดความแน่ใจว่ากระบวนการต่างๆ จะมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพสามารถสร้างผลิตภาพ (Productivity) และความยั่งยืนสูงสุดให้กับองค์กร (Sustainability)

ความหมายของห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

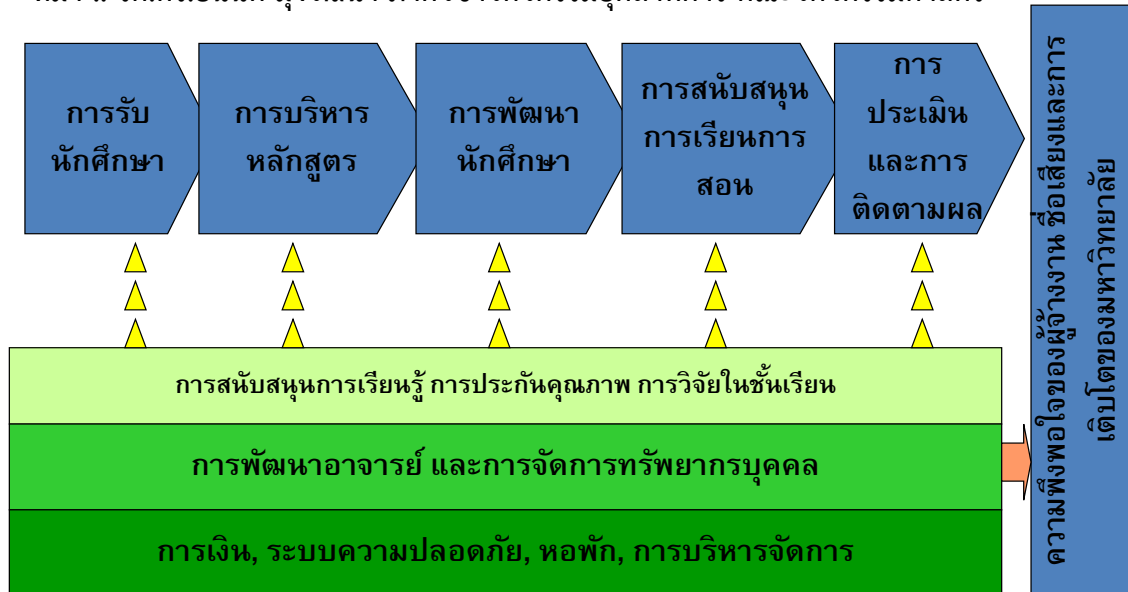
ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) คือ การแสดงกิจกรรมต่างๆ ในกระบวนการทำงาน ให้เห็นถึงบทบาทของแต่ละฝ่าย/บุคคล ที่มีส่วนช่วยให้งานประสบผลสำเร็จ โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น ๒ แบบ คือ กิจกรรมหลัก และกิจกรรมสนับสนุน ซึ่งกระบวนการจัดทำ Value chain ประกอบด้วยระบบงานและกระบวนการ โดย

ระบบงาน หมายถึง วิธีการที่หน่วยงานในทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคลากรของหน่วยงาน ผู้ส่งมอบ คู่ความร่วมมือ คู่สัญญา

กระบวนการทำงาน หมายถึง กิจกรรมที่เชื่อมโยงกันเพื่อส่งมอบบริการให้แก่ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน โดยทั่วไป กระบวนการประกอบด้วย คน เครื่องจักร เครื่องมือ เทคนิค และวัสดุ มาทำงานร่วมกันตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยมีตัวอย่างการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของกระบวนการผลิตบัณฑิต ดังนี้

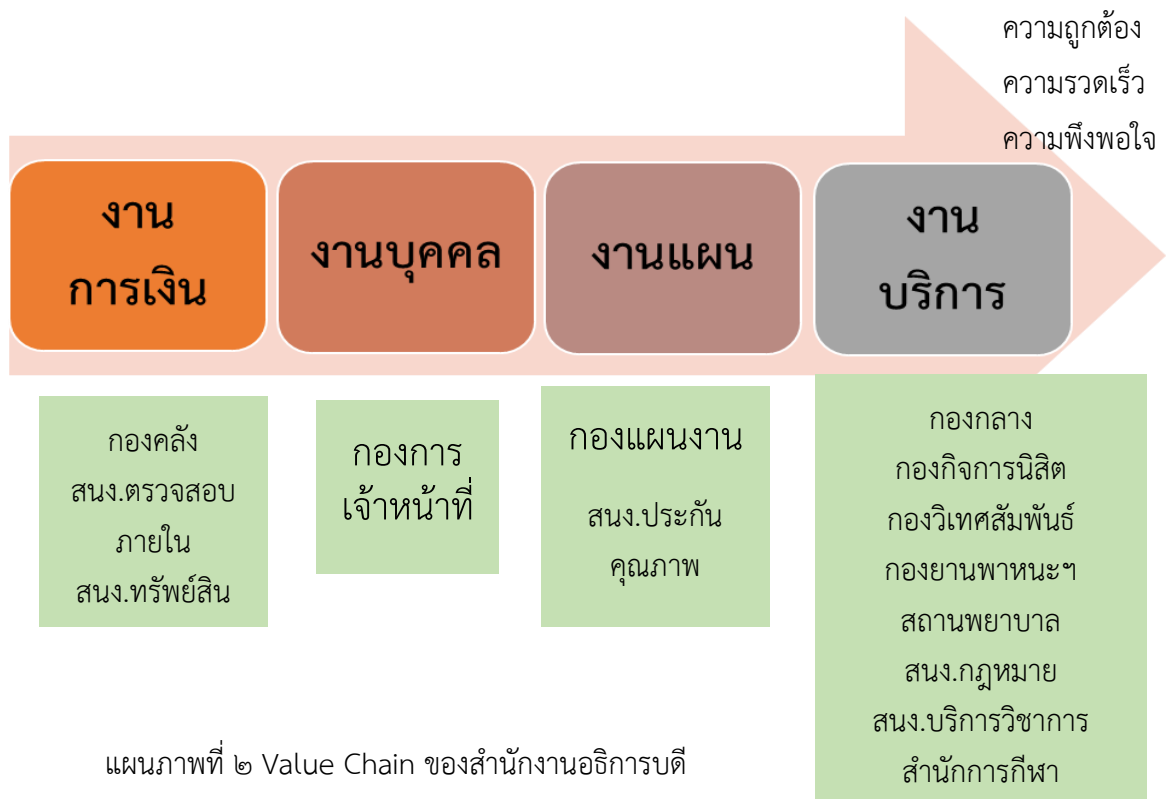
ตัวอย่างการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของการผลิตบัณฑิต

ที่มา :: รศ.ดร.อนันต์ มุ่งวัฒนา ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์

การพิจารณาจัดทำ Value Chain มีข้อสังเกตดังนี้

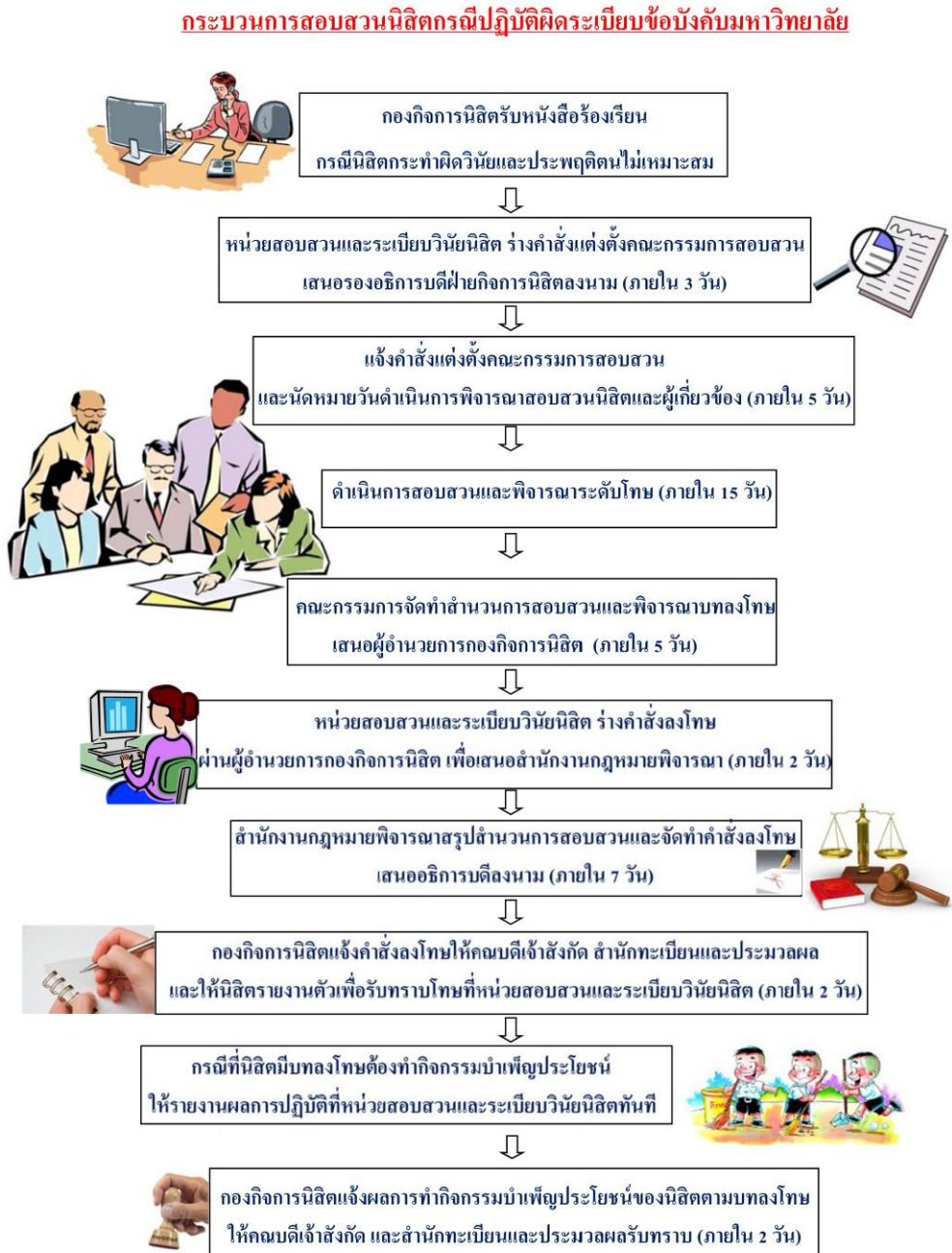
๑. การปฏิบัติงานประจำของกระบวนการทำงานต่างๆ เป็นไปตามข้อกำหนดที่สำคัญ
๒. มีตัววัด/ตัวบ่งชี้ ของผลการดำเนินการ และตัววัดภายในกระบวนการอะไรบ้างที่หน่วยงานใช้เพื่อควบคุมและปรับปรุงกระบวนการต่างๆ
๓. ตัววัดเหล่านี้สัมพันธ์กับคุณภาพของสัมฤทธิ์ผลและผลการดำเนินการของการบริการของหน่วยงานอย่างไร

แผนภาพที่ ๒ Value Chain ของสำนักงานอธิการบดี

นอกจากนี้ ตัวอย่าง Value Chain ที่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างกองกิจการนิสิตและสำนักงานกฎหมาย ดังแผนภาพที่ ๓

จัดทำโดย งานวินัยและพัฒนาศักยภาพนิสิต

แผนภาพที่ ๓ กระบวนการสอบสวนนิสิตกรณีปฏิบัติผิดระเบียบข้อบังคับมหาวิทยาลัย

สรุปผลโครงการสัมมาทิฐิบุคลากรสำนักงานกฎหมาย

ตามที่สำนักงานกฎหมายได้รับอนุมัติให้จัดโครงการสัมมาทิฐิสำนักงานกฎหมาย ระหว่างวันที่ ๖ – ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม ๘ อาคารสารนิเทศ ๕๐ ปี และบ้านพักสวัสดิการ กองทัพอากาศ (บ่อฝ้าย) อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในช่วงเช้าของวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมาย บุคลากรของสำนักงานกฎหมายและสำนักงานอธิการบดี ได้ร่วมกันประชุมเกี่ยวกับการจัดทำ Value Chain สำนักงานอธิการบดี โดยอธิบายถึงความหมายของระบบงานและกระบวนการงาน ความหมายของห่วงโซ่คุณค่า และร่วมหารือในเรื่องกระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของสำนักงานอธิการบดี เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำห่วงโซ่คุณค่าขององค์กร ในช่วงบ่ายได้ออกเดินทางไปยังบ้านพักสวัสดิการกองทัพอากาศ (บ่อฝ้าย) อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในส่วนของวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการแบ่งกลุ่มนิติกรออกเป็น ๒ กลุ่ม เพื่อวิเคราะห์กระบวนการงานในการพิจารณาตรวจสอบวินัยนิสิต วินัยบุคลากร และความรับผิดชอบทางละเมิด และร่วมกันอภิปรายในที่ประชุมเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อปฏิบัติ โดยมีรายชื่อนิติกรสำนักงานกฎหมายดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๒
นางสาวอัจฉราวรรณ ฉัตรเวทิน	นางสุนิสา สมดวง
นางสาวพสุ รอดทรัพย์	นางสาวอัจฉราภรณ์ ปิ่นทอง
นายภูวนาท พานแก้ว	นายชินนทร์ เอี่ยมจิตตติรักษ์
นางสาวฐาปนีย์ มณีรัตน์	นางสาวดวงเดือน ตันติเวชกุล
นายวัฒนวงศ์ บุญสิน	นางสาวจุฑามาศ ศรีรัง

หลักการและเหตุผลของโครงการฯ

เนื่องจากภารกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่งของนิติกรในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนเพื่อเสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ในกรณีที่เกิดการฟ้องร้องละเมิดขึ้นในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งจะต้องมีการกลั่นกรองความถูกต้องของกระบวนการดำเนินการทางวินัย หรือกระบวนการสอบหาผู้รับผิดชอบทางละเมิด ตลอดจนการเสนอความเห็นของผู้ตรวจสอบสำนวนเพื่อประกอบการวินิจฉัยของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อให้กระบวนการดำเนินการทางวินัย หรือความรับผิดชอบทางละเมิดเป็นไปตามขั้นตอนหรือวิธีการที่กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับกำหนดไว้ให้ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามรูปแบบวิธีการ อันเป็นสาระสำคัญ เพราะหากไม่ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้โดยถูกต้องครบถ้วนแล้วนำผลการดำเนินการดังกล่าวไปออกคำสั่งทางปกครอง ไม่ว่าจะเป็นคำสั่งลงโทษทางวินัยหรือคำสั่งเรียกให้ชดใช้เงิน อันเนื่องมาจากการทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ ก็จะทำให้คำสั่งทางปกครองดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายกำหนดขั้นตอนของการออกคำสั่งทางปกครองไว้ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้แก่ผู้ที่จะ

ได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครอง ซึ่งวิธีการตรวจสอบจำนวนการสอบสวนอาจจำแนกเป็นการตรวจขั้นตอนหรือกระบวนการอันเป็นสาระสำคัญและการตรวจเหตุผลในการใช้ดุลยพินิจ อาทิ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้แต่งตั้งโดยผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งหรือไม่ ขั้นตอนการสอบสวนได้ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะได้รับทราบข้อกล่าวหา และได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเต็มที่ ตลอดจนได้รับทราบการแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาหรือไม่ และการใช้ดุลยพินิจที่ประกอบเป็นเหตุผลในการเสนอบทลงโทษทางวินัย หรือเสนอให้เจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดต้องเป็นผู้รับผิดชอบละเมิด เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เป็นต้น

ดังนั้น งานด้านการตรวจสอบจำนวนการสอบสวนเพื่อเสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งเป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนการสอบสวน จึงถือว่ามี ความสำคัญยิ่งต่อกระบวนการดำเนินการทางวินัย และการสอบหาผู้รับผิดชอบละเมิดเพราะหากการสอบสวนขั้นตอนใดทำไม่ถูกต้อง และขั้นตอนนั้นเป็นสาระสำคัญที่จะทำให้เสียความเที่ยงธรรม ก็จะต้องแก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว เพราะจะส่งผลกระทบต่อสิทธิหรือประโยชน์อันพึงมีพึงได้ของผู้ถูก ลงโทษ และอาจส่งผลให้คำสั่งทางปกครองนั้นเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีความจำเป็นที่นิติกรในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเฉพาะผู้ที่เพิ่งเริ่มปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนิติกรและยังไม่มีประสบการณ์ในด้านการตรวจสอบจำนวนการสอบสวนจะได้รับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของงานด้านการตรวจสอบจำนวนการสอบสวนเพื่อเสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยประโยชน์ที่ได้รับ คือ การปฏิบัติหน้าที่ของนิติกรในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เข้าใจถึงหลักการอันเป็นสาระสำคัญในการพิจารณาการตรวจสอบจำนวนการสอบสวนทางวินัยและความรับผิดชอบละเมิด และนิติกรได้ร่วมปรึกษาหารือถึงปัญหาอุปสรรคในการพิจารณาการตรวจสอบจำนวนการสอบสวนทางวินัยและความรับผิดชอบละเมิดที่ผ่านมา เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคเรื่องดังกล่าว

สำนักงานกฎหมาย จึงได้มีการรวบรวมข้อปฏิบัติในการพิจารณาตรวจสอบจำนวนวินัยนิสิต วินัยบุคลากร และความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ จากการวิเคราะห์ของนิติกรทั้ง ๒ กลุ่มตามเอกสารแนบ เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางให้นิติกรที่สังกัดหน่วยงานอื่นๆ ได้รับทราบและใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป

รูปแบบการวิเคราะห์กระบวนการงาน

โดยการแบ่งกลุ่มวิเคราะห์กระบวนการงานในการพิจารณาตรวจสอบจำนวนการสอบสวนวินัยนิสิต วินัยบุคลากร และความรับผิดชอบละเมิดออกเป็น ๒ กลุ่ม ภายใต้อำนาจข้อคำถามเดียวกัน และร่วมกันอภิปรายในที่ประชุมเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อปฏิบัติและเป็นแนวปฏิบัติแก่นิติกรอื่นๆ ต่อไป

กลุ่มที่ ๑

การพิจารณาในการตรวจสอบจำนวนวินัยบุคลากร

๑. เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้เสนอจำนวนการสอบสวนมาแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนการสอบสวน ดังต่อไปนี้

๑.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย มีประเด็นสำคัญดังนี้

๑.๑.๑ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

๑.๑.๒ องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการ

๑.๑.๓ การคัดค้านกรรมการสอบสวน

ดังนั้น ถ้ามีกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ถูกต้อง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวนตามข้อบังคับฯ ให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป และผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง

๑.๒ หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนทางวินัย มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๑.๒.๑ การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา

๑.๒.๒ การรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา

๑.๒.๓ การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

๑.๒.๔ การสอบสวนและรวมพยานหลักฐานของผู้ถูกกล่าวหา

๑.๒.๕ การประชุมลงมติและทำรายงานการสอบสวน

ดังนั้น ถ้ามีกรณีการดำเนินการสอบสวนไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนที่กำหนดไว้ในข้อบังคับไม่ถูกต้องจะทำให้การสอบสวนนั้นเสียไปเฉพาะขั้นตอนที่ดำเนินการไม่ถูกต้องเท่านั้น อาทิ

- การประชุมคณะกรรมการสอบสวน มีกรรมการมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม

- การสอบปากคำบุคคลไม่ถูกต้อง โดยมีกรรมการร่วมทำการสอบสวนน้อยกว่ากึ่งหนึ่งหรือกรรมการสอบสวนกระทำ การล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญาหรือกระทำการใด เพื่อจูงใจให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานให้ถ้อยคำอย่างใดๆ หรือมีบุคคลอื่นที่มีใช้ทนายความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ที่มิได้รับอนุญาตให้อยู่ร่วมทำการสอบสวน

- กรณีคณะกรรมการสอบสวนมิได้แจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบหรือมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาแต่ฐานความผิดไม่ตรงกับฐานความผิดที่จะสั่งลงโทษ

นอกจากกรณีดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ถ้าการสอบสวนขั้นตอนใดทำไม่ถูกต้อง และขั้นตอนนั้นเป็นสาระสำคัญที่จะทำให้เสียความเที่ยงธรรมให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บุคลากรในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใช้ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าด้วยอำนาจการสั่งลงโทษ วิธีการออกคำสั่ง และการแก้ไขคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ สำหรับพนักงานและข้าราชการในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙

ลูกจ้างประจำ ใช้ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยระเบียบดังกล่าวให้ไปใช้กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนคือ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้าราชการ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยข้อ ๑๗ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งก็คือข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยอำนาจการสั่งลงโทษ วิธีการออกคำสั่ง และการแก้ไขคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ สำหรับพนักงานและข้าราชการในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙

กรณีตัวอย่าง

เมื่อกฎหมายกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนกรณีลูกจ้างประจำถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง การที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษทางวินัยโดยอาศัยผลการสอบสวนของเจ้าหน้าที่โดยมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนย่อมเป็นการออกคำสั่งโดยมิได้ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด คำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๗๐/๒๕๕๙ เดิม ผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างประจำสังกัดหน่วยงานหนึ่งของกองทัพอากาศ สามีของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นทหารอากาศได้ร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้บัญชาการทหารอากาศ ให้ดำเนินการลงโทษทหารอากาศนายหนึ่งกรณีข่มขืนและข่มขู่ผู้ฟ้องคดี

กรมจเรทหารอากาศได้ดำเนินการสอบสวนเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้วเห็นว่าทหารอากาศนายนั้นมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ฟ้องคดีขณะที่ผู้ฟ้องคดีเป็นภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้องเรียน โดยไม่ปรากฏชัดว่าเกิดจากการข่มขู่ และทำบันทึกเสนอผู้บัญชาการทหารอากาศให้ลงโทษผู้ฟ้องคดีด้วย ผู้บัญชาการทหารอากาศอนุมัติให้ดำเนินการตามที่เสนอ หน่วยงานต้นสังกัดของผู้ฟ้องคดีเห็นควรให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการโดยไม่มีบำเหน็จ แต่กรมสารบรรณทหารเสนอความเห็นว่าการลงโทษกับผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผู้บัญชาการทหารอากาศมีคำสั่งอนุมัติ หัวหน้าหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ฟ้องคดีจึงมีคำสั่งไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยข้อบังคับของกระทรวง กลาโหมว่าด้วยลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๒๘ จึงฟ้องศาลขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษและให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการตามเดิม

ศาลวินิจฉัยว่า ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๒๘ ข้อ ๒๖ วรรคสองกำหนดว่า ลูกจ้างประจำผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและผู้บังคับบัญชาเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรสอบสวน ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน ในการสอบสวนจะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหา แต่ปรากฏว่าการลงโทษผู้ฟ้องคดีมิได้มีการ

แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด เพียงแต่มีการสอบสวนโดยเจ้าหน้าที่ของกรมจเรทหารอากาศเท่านั้น จึงมิได้เป็นการปฏิบัติตามข้อ ๒๖ วรรคสองดังกล่าวในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษา

ข้ออุทธรณ์ที่ว่าคำให้การของผู้ฟ้องคดีที่ยื่นไว้ต่อเจ้าหน้าที่ถือได้ว่าเป็นการรับสารภาพเป็นหนังสือตามข้อ ๒๘ วรรคหนึ่งของข้อบังคับดังกล่าว ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการลงโทษโดยไม่ต้องสอบสวนได้นั้น นอกจากผู้ฟ้องคดีจะปฏิเสธคำกล่าวอ้างแล้ว ยังเป็นการยกข้อเท็จจริงที่มีได้วก้นมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้นขึ้นอ้าง ซึ่งต้องห้ามตามข้อ ๑๐๑ วรรคสอง ของระเบียบฯ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ จึงไม่อาจรับฟังได้ คำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว และให้ดำเนินการให้ผู้ฟ้องคดีกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าเดิม โดยให้ผลย้อนหลังไปถึงวันที่ไล่ออกจากราชการภายในกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันที่มิคำพิพากษา

กลุ่มที่ ๒

การพิจารณาในการตรวจสอบสำนวนวินัยนิสิต

ประเด็นที่เป็นสาระสำคัญที่ต้องตรวจสอบแบ่งออกเป็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ตรวจสอบองค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนวินัยนิสิต กรณีนิสิตส่อทุจริตหรือทุจริตในการสอบ ว่าเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนดหรือไม่ เนื่องจากคณะกรรมการสอบสวนวินัยนิสิตกรณีนิสิตส่อทุจริตหรือทุจริตในการสอบ มหาวิทยาลัยฯ ได้มีคำสั่งที่ ๒๗๖๐/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและพิจารณาโทษทางวินัย กรณีนิสิตส่อทุจริตหรือทุจริตในการสอบสั่ง ณ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนวินัยนิสิตกรณีนิสิตส่อทุจริตหรือทุจริตในการสอบไว้

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- หากองค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนไม่เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนดจะทำให้การดำเนินการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันมีผลสืบเนื่องทำให้คำสั่งลงโทษวินัยนิสิตไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย ซึ่งอาจมีประเด็นพิพาทในศาลปกครองได้

ประเด็นที่ ๒ กรณีนิสิตกระทำความผิดวินัยนิสิตในกรณีอื่น ที่ไม่ใช่กรณีส่อทุจริตหรือทุจริตในการสอบองค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ใด

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- ในกรณีนี้การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะต้องคำนึงถึงความเป็นกลาง และหลักการ มีส่วนได้เสียของผู้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนควรพิจารณามาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบการแต่งตั้งเนื่องจากคำสั่งลงโทษวินัยนิสิตถือเป็นคำสั่งทางปกครอง หากคณะกรรมการสอบสวนมีส่วนได้เสียในการพิจารณาอันอาจกระทบต่อความเป็นกลางของการสอบสวน อาจมีผลทำให้คำสั่งทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หมายเหตุ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยในกรณีดังกล่าวจึงควรต้องนำ พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๓ มาประกอบการพิจารณา

มาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

- (๑) เป็นคู่กรณีเอง
- (๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี
- (๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น
- (๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนของคู่กรณี
- (๕) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี
- (๖) กรณีอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ประเด็นที่ ๓ ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนวินัยนิตินิเทศว่าทางคณะกรรมการสอบสวน ได้ให้โอกาสนิตินิเทศได้รับทราบข้อเท็จจริงและข้อกล่าวหาอย่างเพียงพอหรือไม่ และให้โอกาสนิตินิเทศได้โต้แย้งพร้อมทั้งแสดงพยานหลักฐานของตนเอง ชี้แจงพยานหลักฐานอย่างเต็มที่หรือไม่ และได้มีการแจ้งสิทธิการมีทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาทางปกครอง หรือไม่

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- เนื่องจากสิทธิต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นเป็นสิทธิที่กฎหมายบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ หากคณะกรรมการสอบสวนไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้น อาจกระทบกับสาระสำคัญของการพิจารณาทางปกครอง และอาจทำให้ผู้ได้รับคำสั่งทางปกครองหยิบยกเป็นประเด็นในการเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง

หมายเหตุ ตามแนวคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๓/๒๕๕๒ วางแนวคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการมีทนายความไว้ว่า “ในการสอบสวนวินัยผู้ถูกสอบสวนมีสิทธิมีทนายความหรือที่ปรึกษาส่วนตัวเข้าไปช่วยเหลือ โดยการเข้าร่วมในการพิจารณาทางปกครองนั้นๆ ร่วมกับคู่กรณีด้วยได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่าคู่กรณีจะได้รับการพิจารณาทางปกครองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เป็นธรรม และเพื่อให้คู่กรณีสามารถใช้สิทธิต่างๆ ของตนในการพิจารณาทางปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติรับรองได้อย่างเต็มที่โดยคณะกรรมการสอบสวนจะห้ามมิให้คู่กรณีมีทนายความหรือที่ปรึกษาเข้าร่วมการสอบสวนมิได้ แต่อย่างไรก็ตาม ตามบทบัญญัติดังกล่าวกฎหมายมิได้บังคับว่าในการพิจารณาทางปกครองเช่นนั้น คู่กรณีจะต้องมีทนายความที่ปรึกษาร่วมอยู่ด้วยเสมอไป”

ประเด็นที่ ๔ กรณีที่นิตินิเทศถูกมหาวิทยาลัยฯ ลงโทษทางวินัยและนิตินิเทศคนดังกล่าวนำคดีไปฟ้องยังศาลปกครองกลางเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ควรตรวจสอบว่านิตินิเทศคนดังกล่าวได้ดำเนินการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองกับมหาวิทยาลัยฯ ในฐานะผู้ออกคำสั่งทางปกครองหรือไม่ และหากมีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางปกครองดังกล่าว ได้อุทธรณ์ภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่อย่างไร ซึ่งกรณีการลงโทษวินัยนิตินิเทศไม่มีข้อบังคับของมหาวิทยาลัยฯ กำหนดระยะเวลาอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไว้จึงต้องนำมาตรา ๔๔ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๙ มาใช้บังคับกล่าวคือ จะต้องอุทธรณ์คำสั่งให้ลงโทษดังกล่าวต่ออธิการบดีหรือรองอธิการบดีประจำวิทยาเขตตามที่ได้รับมอบหมาย ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ได้รับคำสั่งลงโทษ

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- การอุทธรณ์ เป็นการแจ้งสิทธิแก่ผู้ถูกลงโทษ เพื่อให้ผู้มีคำสั่งพิจารณาทบทวนคำสั่งดังกล่าวเนื่องจาก หากมิได้มีการแจ้งสิทธิอุทธรณ์ ระยะเวลาอุทธรณ์จะขยายสิทธิอุทธรณ์เป็น ๑ ปี ตามมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยอนุโลม และเป็นเงื่อนไขก่อนที่จะดำเนินการฟ้องคดี เป็นไปตามมาตรา ๔๔ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยอนุโลม ประกอบกับมาตรา ๔๒ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นที่ ๕ ในกรณีที่เป็นวนิสิตของสถาบันสมทบมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กระทำผิดวินัย กรณีส่อทุจริตหรือทุจริตในการสอบ รวมทั้งในกรณีอื่นที่ไม่ใช่กรณีส่อทุจริตหรือทุจริตในการสอบ

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนนั้น เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนดหรือไม่ เนื่องจากการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาหรือสอบสวนการทำความผิดทางวินัยของนิสิตนั้น อยู่ภายใต้อำนาจของรองอธิการบดีที่กำกับดูแลงานด้านกิจการนิสิต หรือรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายตามข้อ ๓๒.๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกอบกับคำสั่งลงโทษนิสิต ถือเป็นคำสั่งทางปกครอง ตาม พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยให้ออกาสินิสิตที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนด้วย

ประเด็นที่ ๖ การที่คณะกรรมการสอบสวนเสนอระดับโทษในการลงโทษวินัยนิสิต นั้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับมหาวิทยาลัยฯ หรือไม่

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- เนื่องจากในคำสั่งโทษนิสิตเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งระดับการลงโทษต้องมีกำหนดไว้ในประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับมหาวิทยาลัยฯ ประกอบกับระดับลงโทษวินัยนิสิตมีกำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง ระดับโทษทางวินัยกรณีนิสิตส่อทุจริตหรือทำการทุจริตในการสอบ ประกาศ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙

ประเด็นหรือเพิ่มเติมในการสำมนา

- กรณีคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนิสิตกรณีส่อทุจริตหรือทุจริตในการสอบ ตามคำสั่งที่ ๒๗๖๐/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและพิจารณาโทษทางวินัย กรณีนิสิตส่อทุจริตหรือทุจริตในการสอบ สั่ง ณ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๔ กำหนดให้คณบดีที่นิสิตสังกัดหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการสอบสวน ในกรณีที่คณบดีมอบหมายให้บุคคลอื่นทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการสอบสวน จะต้องดำเนินการมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร หรือไม่ เนื่องจากเคยมีประเด็นหรือจากกองกิจการนิสิต

แหล่งอ้างอิง

- พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
- พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙
- ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง ระดับโทษทางวินัยกรณีลิดส่อทุจริตหรือทำการทุจริตในการสอบ ประกาศ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
- คำสั่งที่ ๒๗๖๐/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและพิจารณาโทษทางวินัยกรณีลิดส่อทุจริตหรือทุจริตในการสอบ สั่ง ณ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๔

การพิจารณาในการตรวจสอบสำนวนวินัยบุคลากร

ประเด็นที่เป็นสาระสำคัญที่ต้องตรวจสอบแบ่งออกเป็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ตรวจสอบองค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนวินัยบุคลากร ประเภทข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานมหาวิทยาลัยเงินรายได้ และลูกจ้างประจำ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการสอบสวนพิจารณาทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๙ ลูกจ้างประจำ พิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนจากระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๓๗ ประกอบกับกฎ ก.พ. ว่าด้วยการสอบวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- หากองค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนดไว้ จะทำให้การดำเนินการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันมีผลสืบเนื่องทำให้คำสั่งลงโทษวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย ซึ่งอาจมีประเด็นพิพาทในศาลปกครองได้

ประเด็นที่ ๒ การคัดค้านคณะกรรมการสอบสวน

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- ในกรณีนี้การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะต้องคำนึงถึงความเป็นกลาง และหลักการมีส่วนได้เสียของผู้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนควรพิจารณาตามข้อ ๑๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการสอบสวนพิจารณาทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบการแต่งตั้ง เนื่องจากคำสั่งลงโทษวินัยลิดส่อเป็นคำสั่งทางปกครอง หากคณะกรรมการสอบสวนมีส่วนได้เสียในการพิจารณาอันอาจกระทบต่อความเป็นกลางของการสอบสวน อาจมีผลทำให้คำสั่งทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หมายเหตุ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยในกรณีดังกล่าวจึงควรต้องนำ พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๓ มาประกอบการพิจารณา

มาตรา ๑๓ เจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

(๑) เป็นคู่กรณีเอง

(๒) เป็นคู่หมั้นหรือคู่สมรสของคู่กรณี

- (๓) เป็นญาติของคู่กรณี คือ เป็นบุพการีหรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้น
- (๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้พิทักษ์หรือผู้แทนของคู่กรณี
- (๕) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ หรือเป็นนายจ้างของคู่กรณี
- (๖) กรณีอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ประเด็นที่ ๓ ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนวินัยว่าทางคณะกรรมการสอบสวนได้มีการให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งพยานหลักฐานของตนเอง ชี้แจงพยานหลักฐานอย่างเต็มที่หรือไม่ และได้มีการแจ้งสิทธิการมีทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาทางปกครอง หรือไม่ โดยในการสอบสวนต้องดำเนินการให้ครบขั้นตอนและระยะเวลาตามที่กำหนดในข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการสอบสวน พิจารณาทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๙ ในส่วนของลูกจ้างประจำต้องพิจารณา ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๓๗ ประกอบกับ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการสอบวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ร่วมด้วย

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- เนื่องจากสิทธิต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นเป็นสิทธิที่กฎหมายบัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ หากคณะกรรมการสอบสวนไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้น อาจกระทบกับสาระสำคัญของการพิจารณาทางปกครอง และอาจทำให้ผู้ได้รับคำสั่งทางปกครองหยิบยกเป็นประเด็นในการเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง

หมายเหตุ ตามแนวคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๓/๒๕๕๒ วางแนวคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการมีทนายความไว้ว่า “ในการสอบสวนวินัยผู้ถูกสอบสวนมีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาร่วมตัวเข้าไปช่วยเหลือ โดยการเข้าร่วมในการพิจารณาทางปกครองนั้นๆ ร่วมกับคู่กรณีด้วยได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่าคู่กรณีจะได้รับการพิจารณาทางปกครองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เป็นธรรม และเพื่อให้คู่กรณีสามารถใช้สิทธิต่างๆ ของตนในการพิจารณาทางปกครองตามที่กฎหมายบัญญัติรับรองได้อย่างเต็มที่โดยคณะกรรมการสอบสวนจะห้ามมิให้คู่กรณีนำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้าร่วมการสอบสวนมิได้ แต่อย่างไรก็ตามบทบัญญัติดังกล่าว กฎหมายมิได้บังคับว่าในการพิจารณาทางปกครองเช่นนั้นคู่กรณีจะต้องมีทนายความที่ปรึกษาร่วมอยู่ด้วยเสมอไป” (เป็นประเด็นเดียวกับกรณีการพิจารณาในการตรวจสอบสำนวนวินัยนี้)

ประเด็นที่ ๔ ตรวจสอบอำนาจในการสั่งลงโทษในกรณีกระทำความผิดวินัยร้ายแรง วินัยไม่ร้ายแรง เป็นอำนาจของอธิการบดีหรืออำนาจของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าด้วย อำนาจการสั่งลงโทษ วิธีการออกคำสั่งลงโทษ และการแก้ไขคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษสำหรับพนักงานและข้าราชการในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และกรณีจะลงโทษสถานใด สถานโทษให้เป็นไปตามกฎหมายเฉพาะของบุคลากรประเภทนั้นๆ

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ วิธีการสั่งลงโทษจะต้องชอบด้วยกฎหมายด้วย จึงจะให้เป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย และประการสำคัญหากผู้สั่งลงโทษไม่มีอำนาจในการสั่งลงโทษ อาจทำให้ผู้

ได้รับผลกระทบจากคำสั่งดังกล่าวดำเนินการฟ้องคดีอาญาเพิ่มเติม นอกจากการฟ้องเพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าว

ประเด็นที่ ๕ กรณีนำคดีไปฟ้องยังศาลปกครองกลางเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัย ควรตรวจสอบว่าได้ดำเนินการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองกับมหาวิทยาลัยฯ ในฐานะผู้ออกคำสั่งทางปกครองหรือไม่ และหากมีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางปกครองดังกล่าวได้อุทธรณ์ภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร ซึ่งกรณีการลงโทษวินัยสำหรับพนักงานมหาวิทยาลัยในระดับโทษภาคทัณฑ์ ตัดค่าจ้าง ลดค่าจ้าง ปลดออก หรือไล่ออก และการอุทธรณ์โทษทางวินัยสำหรับข้าราชการในระดับโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน จะต้องอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าด้วยอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ สำหรับกรณีที่ข้าราชการกระทำความผิดวินัยร้ายแรงซึ่งมีระดับโทษปลดออก ไล่ออก จะต้องดำเนินการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และร้องทุกข์ (ก.อ.ร) ซึ่งเป็นคณะกรรมการตาม พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙

หมายเหตุ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำข้อบังคับ ก.อ.ร. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการ หรือกรณีถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก พ.ศ. ... ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- การอุทธรณ์เป็นเงื่อนไขประการสำคัญในการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๔ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกอบกับมาตรา ๔๒ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และกรณีผู้อุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ที่ไม่ม่อำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์นิติกร ก็จะสามารถแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ดำเนินการให้ถูกต้องได้ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้อุทธรณ์

แหล่งอ้างอิง

- พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
- พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
- พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗
- ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง มาตรฐานการลงโทษทางวินัยข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐
- ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง มาตรฐานการสอบสวนพิจารณาเพื่อการลงโทษทางวินัยข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐
- ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง มาตรฐานการสั่งพัก หรือสั่งให้ออก จากราชการไว้ก่อนของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐
- ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง มาตรฐานการอุทธรณ์โทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐
- ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๓๗
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขการสอบสวนพิจารณาทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๙

- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าด้วย อำนาจการสั่งลงโทษ วิธีการออกคำสั่งลงโทษ และการแก้ไขคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษสำหรับพนักงานและข้าราชการในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่าด้วยอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙
- ร่างข้อบังคับ ก.อ.ร.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการ หรือกรณีถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก พ.ศ. ...ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลพนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘
- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลพนักงานมหาวิทยาลัยที่เปลี่ยนสถานภาพจากลูกจ้างประจำของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙
- แนวทางการลงโทษและมาตรฐานการลงโทษวินัยของข้าราชการ
- คำพิพากษาคดีปกครองเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและอื่นๆ เป็นต้น

การพิจารณาในการตรวจสอบจำนวนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ประเด็นที่เป็นสาระสำคัญที่ต้องตรวจสอบแบ่งออกเป็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ตรวจสอบความเสียหายที่เกิดกับหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๘ ความว่า “เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐนั้น....”

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

๑. มหาวิทยาลัยได้รับความเสียหาย และยังไม่ได้รับชดใช้หรือได้รับชดใช้แล้วแต่ไม่เต็มจำนวนความเสียหาย
๒. เหตุที่ได้รับ ความเสียหายนั้น เชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ทุจริต เงินขาดบัญชี โจรกรรม ทรัพย์สินหาย เป็นต้น

ประเด็นที่ ๒ ตรวจสอบว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งหรือไม่

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- เนื่องจากตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๘ ความว่า เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดของเจ้าหน้าที่ขึ้นคณะหนึ่ง โดยไม่ชักช้าเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิด และจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ต้องหาต้องชดใช้ ข้อ ๑ วรรคสอง ความว่า คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น หรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่เห็นสมควร

หากองค์ประกอบของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อาจทำให้คำสั่งที่เรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ค่าเสียหายซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมาย และอาจมีการฟ้องเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวต่อศาลปกครองกลาง

ในส่วนของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เกิดปัญหาในทางปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นั้น มีกรณีร้องอธิการบดีประจำวิทยาเขตต่างๆ ไปดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยปัจจุบันมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีคำสั่งที่ ๔๕๘/๒๕๕๙ เรื่อง มอบอำนาจให้รักษาการรองอธิการบดีประจำวิทยาเขต ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี ซึ่งคำสั่งดังกล่าวไม่ได้มอบอำนาจในการให้มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งหากเกิดกรณีร้องอธิการบดีประจำวิทยาเขตต่างๆ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ จะทำให้คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่ ๓ ตรวจสอบสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ว่าเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ มีความเห็นว่าได้กระทำการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายและให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ได้มีโอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอหรือไม่

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- สิทธิในการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าข่ายกระทำการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายและให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ได้มีโอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ เป็นสิทธิของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวตามข้อ ๑๕ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และหนังสือเวียนกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ และหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว.๒๑๗ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ประกอบกับเมื่อหน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ค่าเสียหาย ถือเป็นคำสั่งทางปกครองซึ่งการออกคำสั่งทางปกครองที่อาจกระทบสิทธิของผู้รับคำสั่งทางปกครองจะต้องให้ผู้ได้รับคำสั่งทางปกครองได้มีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนเอง ตามมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ประเด็นที่ ๔ ตรวจสอบสำนวนสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องชดใช้ค่าเสียหาย นั้น มีพยานหลักฐานและความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ว่าเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยจงใจประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายหรือไม่

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- กรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้กับหน่วยงานของรัฐ จะต้องเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นกระทำการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ ความรับผิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ประเด็นที่ ๕ การกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่กระทำการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย ว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ หรือไม่

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

- เนื่องจากตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๘ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐในกรณีเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โดยสิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีดังกล่าวจะมีได้เพียงใด ให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมหรือความความผิด หรือความบกพร่อง หรือระบบดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ

กรณีความเสียหายเกิดจากการทุจริตตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ จะแบ่งส่วนความรับผิดเป็น ๒ ส่วน คือในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่ทำการทุจริตโดยส่วนนี้เจ้าหน้าที่ทำการทุจริตต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายเต็มตามจำนวนที่เกิดความเสียหาย และในส่วนของผู้ผ่านงาน ผู้บังคับบัญชาระดับกลาง ผู้บังคับบัญชาระดับสูง จะต้องแบ่งส่วนความรับผิดตามหลักเกณฑ์สัดส่วนความรับผิดของกระทรวงการคลัง

ประเด็นที่ ๖ การส่งสำนวนให้กระทรวงการคลัง

๑. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

๒. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

เหตุผลที่ต้องตรวจสอบ

๑. กรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐซึ่งมีสาเหตุจากการทุจริต หรือมีสาเหตุมาจากการที่เงินขาดบัญชี หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีหรือข้อบังคับต่างๆ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๖ กำหนดไว้ว่า “เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้เสนอความเห็นไปยังผู้แต่งตั้ง...” และข้อ ๑๗ กำหนดว่า “เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ” และวรรคสองกำหนดว่า “ให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบเว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังทราบ” ซึ่งตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ข้อ ๒ กำหนดไว้ว่า “ความเสียหายเกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีสาเหตุจากการทุจริต.. หน่วยงานของรัฐไม่ต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ดังนี้ ๒.๒ สำหรับราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ค่าเสียหายครั้งละไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งหน่วยงานของรัฐไม่ต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

ทั้งนี้ ในสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องส่งให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและรายงานให้กระทรวงการคลังทราบเป็นรายไตรมาส (ทุกระยะ ๓ เดือน ตามปีงบประมาณ)

๒. กรณีความเสียหายเกิดขึ้นกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐจากสาเหตุทั่วไป เช่น อุบัติเหตุเพลิงไหม้ ทรัพย์สินเสียหายหรือสูญหาย เป็นต้น ซึ่งมีได้มีสาเหตุมาจากการทุจริต เงินขาดบัญชี หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ฯลฯ หน่วยงานของรัฐไม่ต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ สำหรับค่าเสียหายครั้งละไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามข้อ ๑ แห่งประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

๓. กรณีที่ต้องส่งสำนวนสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่หน่วยงานของรัฐให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่วินิจฉัยสั่งการ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหกเดือน ตามข้อ ๑๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ประเด็นหารือเพิ่มเติมในการสัมมนา

กรณีที่มีการรายงานความเสียหายที่เกิดขึ้นภายในคณะ สถาบัน สำนักต่างๆ และได้มีการรายงานว่าเป็นความเสียหายที่เกิดจากเจ้าหน้าที่กระทำการทุจริต และเป็นการกระทำความผิดอาญาในฐานความผิด เช่น ลักทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ ฉ้อโกง หรือปลอมเอกสาร มหาวิทยาลัยฯ จึงได้ดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์กับพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ที่กระทำการทุจริตดังกล่าว ต่อเมื่อเมื่อมีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการฯ ตรวจสอบไม่พบการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่คนดังกล่าว หากเป็นกรณีเช่นนี้ จะต้องดำเนินการอย่างไร เนื่องจากมีการแจ้งความร้องทุกข์กับพนักงานสอบสวนแล้ว

แหล่งอ้างอิง

- พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
- พ.ร.บ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว.๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามประเภทสำนวนการสอบสวน
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐
- หนังสือเวียนกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ ว ๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
- หนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว.๒๑๗ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

- หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนมาก ที่ กค ๐๔๑๐.๖/ว ๔๖ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

- คำสั่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ ๔๕๘/๒๕๕๙ เรื่อง มอบอำนาจให้รักษาการรองอธิการบดีประจำวิทยาเขต ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี

- คู่มือการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

- คำพิพากษาศาลปกครองเกี่ยวกับการกระทำละเมิด

ภาคผนวก ๑

โครงการสัมมาทิฐิบุคลากรสำนักงานอธิการบดี

วันที่ ๖ - ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และอาคารที่พักสวัสดิการกองทัพอากาศ (บ่อฝ้าย)

อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โครงการสัมมาธิฐิบุคลากรสำนักงานอธิการบดี
วันที่ ๖ - ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐
ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และอาคารที่พักสวัสดิการกองทัพอากาศ (บ่อฝ้าย)
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

.....

ชื่อโครงการ   สัมมาธิฐิบุคลากรสำนักงานอธิการบดี

ผู้รับผิดชอบโครงการ   สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หลักการและเหตุผล

การมีสถานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความท้าทายต่อการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษา และการจัดหารายได้ของมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานจะต้องทบทวนบทบาทการทำงานเชิงรุกในทุกภาคส่วนตามพันธกิจหลักเพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยก้าวไปสู่วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระยะ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๑) ตลอดจนบรรลุถึงเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) กรอบทิศทางแผน การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในภาพรวมสอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) และส่วนงานที่มีความสำคัญที่ถือเป็นกลไกเชื่อมประสานหน่วยงานสนับสนุน ทั้ง ๑๔ หน่วยงาน คือ สำนักงานอธิการบดี

สำนักงานอธิการบดีที่จะปรับเปลี่ยนเป็นสำนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในฐานะส่วนงานสนับสนุนและประสานภารกิจการบริหารงานส่วนกลางของมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับการทำงานให้เป็นระบบและมีการบูรณาการงานมากขึ้น เพื่อให้เป็นส่วนงานที่มีคุณภาพและมีความเข้มแข็ง กอปรกับสามารถตอบสนองนโยบายและทิศทางการบริหารในทุกระดับอย่างฉับไว จากการศึกษาดูงานเอกสารรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) สำนักงานอธิการบดี ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ (๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ – ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙) พบว่า คณะกรรมการผู้ประเมินได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานอธิการบดีไว้หลายมิติ ข้อสำคัญประการหนึ่งเห็นว่าการวิเคราะห์และจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ในบริการหลักและการบูรณาการภารกิจงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงานอธิการบดีจะทำให้องค์กรมองเห็นภาพรวมการดำเนินงานตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ และสามารถวิเคราะห์หาช่องว่าง (Gap) ที่เกิดขึ้นจนนำไปสู่กระบวนการพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น “ห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) คือระบบของกระบวนการทำงานที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงที่มีผลกระทบซึ่งกันและกัน ตลอดจนเป็นเครื่องมือสะท้อนให้เห็นผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนและประสิทธิภาพ ประสิทธิผลกระบวนการหรือกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงเห็นว่ามีมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรจะต้องเปรียบเทียบการทำงานและผลลัพธ์ของแต่ละกระบวนการเพื่อให้องค์กรเกิดความแน่ใจว่า

กระบวนการต่างๆ จะมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสามารถสร้างผลิตภาพ (Productivity) และความยั่งยืนสูงสุดให้กับองค์กร (Sustainability)”

เพื่อให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก้าวสู่การเป็นองค์กรคุณภาพ สำนักงานอธิการบดีในฐานะส่วนงานสนับสนุนและประสานภารกิจการบริหารงานส่วนกลางร่วมกับสำนักงานกฎหมายจึงมีความเห็นร่วมกันที่จะจัดโครงการสัมมนาวิบูลิคลากรสำนักงานอธิการบดี เรื่อง การจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ขึ้น เพื่อให้บุคลากรส่วนกลางสำนักงานอธิการบดีและสำนักงานกฎหมายมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันและเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าและบริการโดยรวมขององค์กร ตลอดจนเป็นเครื่องมือประกันความพึงพอใจสูงสุดให้กับลูกค้าและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียภายใต้บริบทใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อให้บุคลากรทราบและเข้าใจถึงแนวโน้ม ทิศทาง ความท้าทาย และการปรับตัวให้สอดคล้องกับความความหวังขององค์กรในบริบทการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและสำนักงานมหาวิทยาลัย

๒. เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ขององค์กร

ผู้เข้าร่วมโครงการ บุคลากรสำนักงานอธิการบดี จำนวน ๖ คน

ลักษณะโครงการ บรรยายให้ความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมาย (รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี) บุคลากรสำนักงานอธิการบดี และบุคลากรสำนักงานกฎหมาย

วันและเวลาของโครงการ วันที่ ๖-๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๙.๐๐-๒๐.๐๐ น.

สถานที่ ณ ห้องประชุม ๘ ชั้น ๒ อาคารสารนิเทศ ๕๐ ปี และอาคารที่พักสวัสดิการกองทัพอากาศ (บ่อฝ้าย) อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ค่าใช้จ่ายของโครงการ

๑. ค่าอาหารและที่พัก บุคลากร ๖ คน ๑,๓๐๐ บาท ๓ วัน	๒๓,๔๐๐ บาท
๒. ค่าใช้สอยอื่นๆ (ค่าอุปกรณ์การประชุม ค่าเช่าห้องประชุม และ อื่นๆ ตามความจำเป็นเหมาะสมและประหยัด)	๖๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งหมด ๒๔,๐๐๐ บาท

โดยเป็นเงินรายได้ส่วนกลางของมหาวิทยาลัย

หมายเหตุ ขอถัวเฉลี่ยทุกรายการในวงเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. บุคลากรทราบและเข้าใจถึงแนวโน้ม ทิศทาง ความท้าทาย และสามารถปรับตัวได้สอดคล้องกับความคาดหวังขององค์กรในบริบทการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและสำนักงานมหาวิทยาลัยมากขึ้น

๒. บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถร่วมกันจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

กำหนดการโครงการสัมมนาที่สำนักงานอธิการบดี

.....

วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

๐๘.๓๐-๑๓.๐๐ น.

รับฟังนโยบายการบริหารการพัฒนามหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์และความคาดหวังขององค์กร

ณ ห้องประชุม ๘ ชั้น ๒ อาคารสารนิเทศ ๕๐ ปี

๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น.

ออกเดินทางไปอาคารที่พักสวัสดิการกองทัพอากาศ

(บ่อฝ้าย) อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๑๕.๐๐-๑๖.๐๐ น.

Check in เข้าที่พัก

๑๖.๐๐-๑๘.๐๐ น.

รับฟังการปรับปรุงพัฒนาสำนักงานมหาวิทยาลัยจาก

มุมมองผู้บริหาร/อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

๑๘.๐๐ น.

รับประทานอาหารเย็นและพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

๐๗.๓๐-๐๘.๓๐ น.

รับประทานอาหารเช้า

๐๘.๓๐-๑๒.๐๐ น.

อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เรื่อง การจัดทำห่วงโซ่

คุณค่า (Value Chain)

๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.

รับประทานอาหารกลางวัน

๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น.

อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (ต่อ)

๑๕.๐๐-๑๗.๐๐ น.

สรุปประเด็น/แนวทางการจัดทำห่วงโซ่คุณค่า (Value

Chain) ในภาพรวมสำนักงานมหาวิทยาลัย

๑๘.๐๐ น.

รับประทานอาหารเย็น และกิจกรรมสร้างเสริมความสัมพันธ์

วันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

๐๗.๓๐-๐๙.๐๐ น.

รับประทานอาหารเช้า

๑๐.๐๐ น.

Check out และเดินทางกลับกรุงเทพฯ

.....

ภาคผนวก ๒

เอกสารประกอบโครงการสัมมาทิสฺส สำนักงานอธิการบดี ประจำปี ๒๕๖๐

เอกสารประกอบโครงการสัมมาทิฐิ สำนักงานอธิการบดี ประจำปี ๒๕๖๐

โครงการสัมมาทิฐิ สำนักงานอธิการบดี และสำนักงานกฎหมาย ประจำปี 2560

การจัดทำ Value Chain สำนักงานอธิการบดี

ความหมายของระบบงาน และกระบวนการงาน

ระบบงาน หมายถึง วิธีการที่หน่วยงานในทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคลากรของหน่วยงาน ผู้ส่งมอบ คู่ความร่วมมือ คู่สัญญา

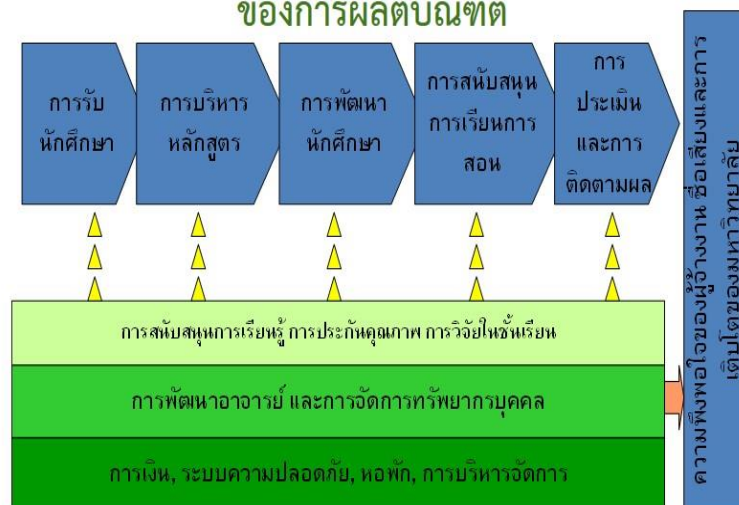
กระบวนการทำงาน หมายถึง กิจกรรมที่เชื่อมโยงกันเพื่อส่งมอบบริการให้แก่ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน โดยทั่วไป กระบวนการ ประกอบด้วย คน เครื่องจักร เครื่องมือ เทคนิค และวัสดุ มาทำงานร่วมกันตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

ความหมายของห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) คือ การแสดงกิจกรรมต่างๆ ในกระบวนการทำงาน ให้เห็นถึงบทบาทของแต่ละฝ่าย/บุคคล ที่มีส่วนช่วยให้งานประสบผลสำเร็จ โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 แบบ คือ กิจกรรมหลัก และกิจกรรมสนับสนุน

ตัวอย่างการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

ของการผลิตบัณฑิต

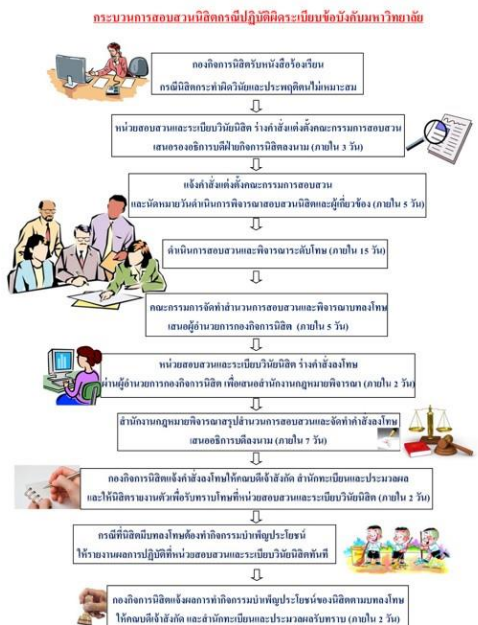
ที่มา :: รศ.ดร.อนันต์ มุ่งวัฒนา ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Value Chain สำนักงานอธิการบดี

ความถูกต้อง
ความรวดเร็ว
ความพึงพอใจ

ตัวอย่าง
Value Chain
การทำงานร่วมกัน
ระหว่างกองกิจการนิสิต
และสำนักงานกฎหมาย

Value Chain สำนักงานกฎหมาย

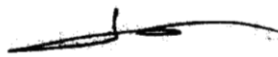
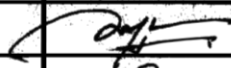
ชื่อระบบงาน "การจัดการงานกฎหมาย"

ที่	กระบวนการ/กระบวนการย่อย	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ/ผู้เกี่ยวข้อง	ตัววัดกระบวนการ	เป้าหมาย
1	การทบทวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง			ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ	
	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2	การตรวจสอบนิติกรรมสัญญา			ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ	
	2.1				
	2.2				
	2.3				
	2.4				
	2.5				
3	การจัดการงานคดี			ร้อยละของคดีความที่สามารถดำเนินการทันตามกำหนดระยะเวลา	ร้อยละ 100
	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				

ภาคผนวก ๓

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการสัมมาทริฐิสำนักงานอธิการบดีและสำนักงานกฎหมาย

โครงการสัมมาทิสู้ สำนักงานอธิการบดี และสำนักงานกฎหมาย
วันที่ ๖-๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุม ๘ ชั้น ๒ อาคารสารนิเทศ ๕๐ ปี
และอาคารที่พักสวัสดิการบ่อฝ้าย หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่	รายชื่อบุคลากร	ลายเซ็น
	สำนักงานอธิการบดี	
๑	รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี	
๒	นางสาวเนตรทรายยอดพรหม	1. ๖๐๑ ทราย ๑๗
๓	นางนิตา ประพฤติธรรม	นิตา ๖๐
๔	นายสวรรค์จิต สุภาพวงษ์สกุล	ส. ๐๐๐๐ ๖๐๑
๕	นางสาวรัชฎา ชื่นเสียง	รัชฎา ๖๐๑
๖	นายพงศนาถ เปรมภักัสสร	๖๐๑ ๖๐๑
๗	นางสาวปทุมมา ตีรักษา	๖๐๑
	สำนักงานกฎหมาย	
๑	ผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมาย	
๒	นางสาวดวงเดือน ตันติเวชกุล	๖๐๑
๓	นางสาวอัจฉราภรณ์ ปิ่นทอง	
๔	นางสาวอัจฉราวรรณ ฉัตรเวทิน	๖๐๑
๕	นายภูวนาถ พานแก้ว	๖๐๑
๖	นายชินนทร์ เอี่ยมจิตติรักษ์	
๗	นางสาวจุฑามาศ ศรีรัง	๖๐๑ ๖๐๑
๘	นางสาวรณิณี มณีรัตน์	๖๐๑
๙	นางอณัญญา อุนทโกศา	๖๐๑ ๖๐๑
๑๐	นายวัฒนวงศ์ บุญสิน	๖๐๑ ๖๐๑
๑๑	นางสาวพสุ รอดทรัพย์	
๑๒	นางสุนิสา สมดวง	๖๐๑

ภาคผนวก ๔

รวมภาพกิจกรรมโครงการสัมมาทิฐิสำนักงานอธิการบดีและสำนักงานกฎหมาย

ภาพกิจกรรม ณ ห้องประชุม ๙ อาคารสารนิเทศ ๕๐ ปี มก.

ภาพกิจกรรม ณ ห้องประชุมอาคารที่พักสวัสดิการกองทัพอากาศ (บ่อฝ้าย)
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Knowledge of the Land